

Келісемін
«Ақмола облысы білім
баскармасының Зеренді ауданы
бойынша білім бөлімі» ММ
басшысы Д.Ш.Кенжеболатова
«19 08» 2024 жыл

Тексерілді
Директордың оку ісі жөніндегі
орынбасары Б.З.Кыдырбеков
«19 08» 2024 жыл

Бекітемін
«Ақмола облысы білім
баскармасының Зеренді ауданы
бойынша білім бөлімі Жолдыбай
ауылының негізгі орта мектебі» КММ
директоры А.Б.Бекишов
«19 08» 2024 жыл

Қарастырылды
ҚГПБ жетекшісі А.Маженова
Хаттама № 1
«28 08» 2024 жыл

**Негізгі орта білім беру деңгейінің 9-сыныбына арналған
«Жаһандық құзыреттіліктер» курсының
КҮНТІЗБЕЛІК-ТАҚЫРЫПТЫҚ ЖОСПАРЫ**

Мектеп: «Жолдыбай ауылының негізгі орта мектебі» КММ

Тарих пәнінің мұғалімі: Бекишов А.Б.

Сағат саны: барлығы -34 сағат, аптасына – 1 сағат

2024-2025 оку жылы

сақтайды. Қоршаган ортанды коргау іс-шараларын белсенді жүргізетін, биосфера дағы байланыстарды бұзушыларға қарсы, сондай-ақ экологиялық санасты дамыған әлеуметтік-багдарлы тұлғаны қалыптастырады.

«Зайырлылық және дінтану» юниті (9-сынып) білім алушылардың күқықтық және діни сауаттылығын қалыптастыруға, зайырлылық қагидатын құндылық ретінде түсінуге, діннің қоғам өміріндегі орнын, әлемдік діндердің, жалған діни және деструктивті діни ағымдардың тарихы мен қазіргі жағдайын зерделеуге бағытталған.

Білім алушылардың дайындық деңгейіне қойылатын талаптар

Білім алушыда:

- 1) кең ауқымды дағдылар;
- 2) әлеуметтік жауапкершілік;
- 3) сынни, креативті және шығармашылық ойлау;
- 4) өз білімі мен іс-әрекеті үшін жауапкершілік, басқаларға жанашырлық пен құрмет көрсету;
- 5) салауатты өмір сұру дағдысы мен айналасындағы адамдардың әл-ауқатына ықпал ету;
- 6) өмір бойы білім алу қажеттілігі;
- 7) экстремистік, террористік діни топтар мен ағымдардың идеологиялары мен тәжірибесінің ықпалына қарсы иммунитет қалыптасады.

Білім алушы

- 1) тәжірибеде алған білімдерін;
- 2) өзінің және басқаның жаңа идеяларын;
- 3) сынни тұргыдан бағалауды және ақпаратпен сенімді жұмыс істеуді;
- 4) зерттеушілік, жобамен жұмыс жасау және волонтерлік жұмыс дағдыларын;
- 5) тұрақты даму мүддесіндегі ашық, мейірімді қоғам құруға бағытталған білім мен дағдыларды қолданады.

Білім алушылар

- 1) өзінің окуын және жеке дамуын қолдау үшін күшті және әлсіз жақтарын;
- 2) өзінің және басқалардың жақсы өмір сұруі үшін өмірдің түрлі аспектілерін;
- 3) басқалармен ынтымақтастық қарым-катьнасын;
- 4) мемлекеттік, саяси және діни бірлестіктер мен мәдениетаралық қатынастардың мәнін талдай алады.

Білім алушылар

- өз мінез-құлқы мен мәдениетін, жеке тарихын, сондай-ақ құндылықтар мен әртүрлі көзқарастарды;
- әр түрлі жағдайларда жауапты шешімдер қабылдауды сынни бағалайды.

КҮНТІЗБЕЛК-ТАҚЫРЫПТЫҚ ЖОСПАР

Жаһандық құзыреттілік, 9-сынып

Барлығы 34 сағ., аптасына 1 сағ.

Сабак №	Тақырыбы	Сағат саны	Отетін күні	Ескерту
Unit: Парасаттылық және әдеп (4 сағат)				
1	Отбасы және неке. Бақыт не әкеледі және бақытқа не кедергі?	1	02.09.	I тоқсан
2	Корпоративтік жұмыс мәдениеті	1	09.09.	
3	«Әділ деп соны айтыңыз, тұрасын қызық бурмаса» (Шортанбай Қанайұлы)	1	16.09.	
4	Саяхат әдебі: біз өз еліміздің өкіліміз	1	23.09.	
Unit: Азаматтық және патриотизм (4 сағат)				
5	Өзгені өзіндей сыйла	1	30.09.	
6	Әлеуметтік рөлдер мен мәртебелер	1	07.10.	
7	Ертеңгі жастар қандай болмақ?	1	14.10.	
8	Ыңтымағы жарасқан ел	1	21.10.	
Unit: Медиасауаттылық және қаржылық сауаттылық (7 сағат)				
9	Әлеуметтік желілердегі блогерлер. Кибербуллинг	1	04.11.	II тоқсан
10	Белсенді және пассивті кірістер	1	11.11.	
11-12	Отбасылық бюджеттің түрлері. Отбасы бюджетін жоспарлау	2	18.11. 25.11	
13	Жинақтарды қалай сақтауга болады	1	02.12.	
14	Қаржы пирамидасы	1	09.12.	
15	Қаржылық әлеует	1	23.12.	
Unit: Тіршілік қауіпсіздігі (5 сағат)				
16	Тіршілік әрекетінің қауіпсіздігі саласындағы заңды және құқықтық актілер	1	13.01.	III тоқсан
17	Радиациялық және химиялық қауіпсіздік	1	20.01.	
18	Жаппай жою қаруынан қорғану	1	27.01.	
19	Қазақстан Республикасындағы азаматтық қорғаныс жүйелері	1	03.02.	
20	Әлем елдеріндегі азаматтық қорғаныс жүйелері	1	10.02.	
Unit: Экологиялық мәдениет (6 сағат)				
21	Табиги ресурстарды қалай пайдаланамыз?	1	17.02	
22	Экологиялық тұрақтылық	1	24.02.	
23	Апартар мен табиги апартардың қоршаған ортага әсері. Таза экологияга құқылымыз	1	03.03.	
24	Фаламдық экологиялық мәселелер	1	10.03.	
25	Адамзаттың экологиялық проблемаларды шешу жолдары .	1	17.03.	
26	Экологиялық қақтығыстар	1	17.03.	

Jnit: Зайырлылық және дінтану негіздері (8 сағат)

27	Зайырлы мемлекет және дін. Діннің пайда болуы және маңыздылығы, әлеуметтік мақсаты мен жіктелуі	1	07.04.	IY токсан
28	Діннің құрылымы мен қызметтері. Діннің шығу тегі мен тарихи формалары	1	14.04.	
29	Ежелгі сенім жүйесі, ұлттық және дәстүрлі діндер	1	21.04.	
30	Буддизм. Дін ілімі негіздері. Христиан діні. Дін ілімі негіздері	1	28.04.	
31	Ислам діні негіздері. Қазақстандағы ислам. Ислам мәдениеті	1	05.05.	
32	Қазақстан аумағындағы православты діни үйымдардың қызметі	1	12.05.	
33	Теріс пигылдағы діни ағымдар туралы түсінік. Терроризм	1	19.05.	
34	Қазақстан – унитарлық және зайырлы мемлекет. Қазақстанның дінаралық келісім мен татулық аясындағы саясаты	1	19.05.	
Барлығы		34		

Келісемін
«Ақмола облысы білім
басқармасының Зеренді ауданы
бойынша білім белімі» ММ
басшысы Д.Ш.Нурова
« » 2024 жыл

Бекітемін
«Ақмола облысы білім
басқармасының Зеренді ауданы
бойынша білім белімі Жолдыбай
ауылдының негізгі орта мектебі» КММ
директоры А.Б.Бекишов
« » 2024 жыл

Тексерілді
Директордың оку ісі жөніндегі
орынбасары Б.З.Кыдырбеков
« » 2024 жыл

Қарастырылды
ҚГПБ жетекшісі Ж.А.Маженова
Хаттама № 1
« » 2024 жыл

Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-8-сыныбына арналған

«Жаһандық құзіреттіліктер» курсының КҮНТІЗБЕЛІК-ТАҚЫРЫПТЫҚ ЖОСПАРЫ

Мектеп: «Жолдыбай ауылдының негізгі орта мектебі» КММ

Мұғалім: Қыдырбеков Б.З

Сағат саны: барлығы -17 сағат, аптасына – 0,5 сағат

2024-2025 оку жылы

Түсінік хат

2024-2025 оку жылында үлгілік оку жоспарының вариативтік компонентіне 5-9 сыныптардағы «Жаһандық құзыреттер» курсы енгізіліп, Қазақстан Республикасы Оку-агарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген.

Негізгі орта білім беру деңгейінің 5-9-сыныптарына арналған «Жаһандық құзыреттер» курсы

Курстың мақсаты: Жаһандық азаматтық құзыреттілікке ие бәсекеге қабілетті тұлғаны қалыптастыру.

5-8 сыныптарда курс бес бірлікті қамтиды: «Парасаттылық және этика», «Азаматтық және патриотизм», «Медиасауаттылық және қаржылық сауаттылық», «Тіршілік қауіпсіздігі», «Экологиялық мәдениет», 9-сыныпта «Зайырлылық және дінтану» юниті қосымша енгізілді.

Әр сынып үшін сағат саны мен күтілетін нәтижелерді көрсететін әр түрлі бірліктер ұсынылады. Ұсынылған курс тақырыбы 5-9 сынып оқушыларының жас ерекшеліктерін ескере отырып жасалған.

Мысалы, «Парасаттылық және этика» бірлігі (5-сынып) келесі тақырыптарды қамтиды:

1. Барлығы сәлемдесуден басталады
2. Ата-аналарға ризашылық білдіруді үйрену
3. Жанның кеңдігі-адамның безендірілуі
4. Үстелдегі мінез-құлық этикасы. Үстелді орнату
5. Біз қорлау/қорлауға қарсымыз.

«Адалдық және этика» бірлігі (9-сынып) келесі тақырыптарды қамтиды:

1. Отбасы және неке. Бақыт не әкеледі және оған не кедергі?
2. Корпоративтік еңбек мәдениеті
3. Адалдық пен әділеттілік өмірдің принциптері ретінде
4. Саяхат этикасы: біз өз елімізді таныстырамыз
5. Қарым-қатынас мәдениеті: гендерлік рөлдер

Юнит тақырыбының «Парасаттылық және этика» мазмұны білім алушылардың этикалық мәдениетін дамытуға, нақты өмірлік жағдайларда мінез-құлық қағидалары мен нормаларын білуін қолдануға, социумдағы табысты өзара іс-қимылға, ахуалды сини талдау және жауапты шешімдер қабылдау дағдыларын қалыптастыруға бағытталған.

Юниттің «Азаматтылық және патриотизм» (5-9-сыныптар) контенті тақырыптарының контенті білім алушылардың жергілікті, өнірлік, елдік, жаһандық ауқымдагы өзара тәуелділік мәселелерін сини ұғыну, мемлекеттің, саяси және діни бірлестіктер мен мәдениеттердің өзара байланысы қағидаттарын түсіну, әлемде өз ұстанымдарын табысты айқындаудың әмбебап құзыреттерін иелену дағдыларын көздейді.

«Экологиялық мәдениет» юнитінің тақырыбы (5-9 сыныптар) білім алушыларды Экологияның негізгі заңдарымен таныстырады, өз денсаулығына, қоршаған адамдарга және табигатқа жауапкершілікпен карау қажеттілігі туралы түсінік қалыптастыруға ықпал етеді. Оқыту курсының нәтижесі табигатты пайдалану құндылықтарына ие, экологиялық санасты дамыған әлеуметтік бағдарланған түлға болады.

Әртүрлі пәндер бойынша оқыту процесінде қалыптасатын білім алушылардың экологиялық мәдениеті алынған білімді практикада қолдануға баса назар аудара отырып, «Жаһандық құзыреттер» курсы юнитін зерделеу барысында бекітіледі.

«Тіршілік қауіпсіздігі» (5-9 сыныптар) юнитінің контенті педагогтарға оку процесін мынадай тақырыптар төңірегінде ұйымдастыруды ұсынады: «Қауіпсіз үй, аула, мектеп», «Менің үйім», Табиғаттағы қауіпсіздік», «Ережелер мен заңдарды бұзғаны үшін жауапкершілік», «Қандай да бір қауіп туындаған жағдайда білу маңызды», «Отпен ойнамаңыз!», «Құтқару қызметтері», «Табиғи апаттар кезіндегі қауіпсіздік», «Жауапты мінез-құлық және инфекциялардың алдын-алу», «Мен өзіме және басқаларға төтенше жағдайларда қалай көмектесе аламын?», «Менің қауіпсіздігім менің қолымда!», «Абайланыз, құдікті заттар!», «Техниканы қауіпсіз пайдалану», «Жеке басына қол сұғылмаушылық құқығы», «Өмір мен денсаулық үшін қауіпті жағдайлардан қалай шығу керек?», «Менің денсаулығым менің қолымда!», «Денсаулық пен сұлулық құпиялары немесе гигиена не үшін қажет», «Мен не жеймін», «Тамақ қауіпсіздігі», «Зорлық-зомбылықта төзбеушілік», «Қауіпсіздік мәселесін кіммен талқылауга болады?», «Жолаушы көлікте қалай піл бола алады?», «Үйдегі қауіпсіз мінез-құлық ережелері», «Телефон алайқтары: не істей керек?», «Жеке тұлғаны сақтау құқығы», «Алғашқы көмек көрсету ережелері».

«Жаһандық құзыреттер» курсын аяқтау нәтижесінде білім алушылар оны табысты тұлға ретінде сипаттайтын құндылықтарға: коммуникативтік дағдылар, этикалық нормалар мен мінез-құлық ұстанымдарына ие болады.

«Зайырлылық және дінтану негіздері» юнитін зерттеу тек 9-сыныпта ұсынылады. Келесі тақырыптар белгіленді: «Зайырлы мемлекет және дін», «Діннің пайда болуы мен маңызы, оның әлеуметтік мақсаты мен жіктелуі», «Діннің құрылымы мен функциялары», «Діннің шығу тегі мен тарихи нысандары», «Ежелгі сенім жүйелері, ұлттық және дәстүрлі діндер», «Буддизмнің діни ілімінің негіздері», «Діни сенімнің негіздері», «Ислам дінінің негіздері», «Қазақстан аумағындағы Ислам», «Қазақстан аумағындағы православиелік діни ұйымдардың қызметі», «Ислам мәдениеті», «Жалған діни ұйымдар мен ағымдар туралы түсінік. Терроризм», «Қазақстан – біртұтас және зайырлы мемлекет», «Қазақстанның бейбітшілік пен дінаралық келісім саласындағы саясаты».

«Жаһандық құзыреттер» курсының улгілік оқу бағдарламасының оқу жүктемесінің көлемі мыналарды құрайды:

• 5-8 – сыныптарда - 0,5 сағат (екі аптада бір рет), оқу жылында 17 сағат

• 9 – сыныпта-аптасына 1 сағат, оқу жылында 34 сағат

«Жаһандық құзіреттер» курсынан
5 сыйныпқа арналған
Күнтізбелік-тақырыптық жоспар

№	Тақырыптар	Сағат саны	Мерзімі	Екертү лер
Парасаттылық және этика				
1	Сәлемдесу-әдептіліктен басталады.	1	05.09	
2	Ата-ана отбасының негізгі діңгегі	1	19.09	
3	Кеңпейілділік – адам бойындағы жақсы қасиетті білдіретін этикалық ұфым	1	03.09	
4	Үстел басындағы этикет ережелерін білесің бе?	1	17.10	
5	Корлау — басқа адамның ар-намысы мен қадір-қасиетіне әдепсіз түрде нұқсан келтіру	1	07.11	
Азаматық және патриотизм				
6	Отбасы – сүйіспеншіліктің, күрмет пен ынтымақтастықтың ошағы	1	21.11	
7	Ұжым дегеніміз не? Ұжымдық еңбек мәдениеті туралы не білеміз?	1	05.12	
8	Адалдық пен әділеттілік өмірдің ұстанымы ретінде	1	19.12	
9	Саяхат этикасы: біз өз елмізді таныстырамыз	1	09.01	
10	Қарым-қатынас мәдениеті: гендерлік рөлдер	1	23.01	
Медиасауаттылық және қаржылық сауаттылық				
11	Медиасауаттылық дегеніміз не?	1	06.02	
12	Қаржылық сауаттылық бізге не үшін керек??	1	20.02	
Тіршілік қауіпсіздігі				
13	Қауіпсіз үй, аула, мектеп.	1	06.03	
14	Мен өзіме және басқаларға төтенше жағдайларда қалай көмектесемін	1	20.03	
15	Менің денсаулығым менің қолымда!	1	03.04	
16	Жеке басына қол сұғылмаушылық құқығы	1	17.04	

Экологиялық мәдениет			
17	«Экологиялық мәдениет» түсінігі Экология өмірдің жүргегі (өз деңсаулығына, қоршаған адамдарға, табиғатқа жауапкершілікпен қаралу)	1	08.05
	Барлығы	17	

**«Жаһандық құзіреттер» курсынан
6 сыйныпқа арналған
Күнтізбелік-тақырыптық жоспар**

№	Тақырыптар	Сағат саны	Мерзімі	Ескертулер
Парасаттылық және этика				
1	Қоғамдағы қарым-қатынас принциптері ұлттық мұра ретінде	1	05.09	
2	Сыйлық қымбат емес – ар қымбат	1	19.09	
3	Бірігіп бәрін шешеміз	1	03.10	
4	Мектептің жүрегі, оның баға жетпес енбегі – мен үшін қымбат	1	17.10	
5	Менің жауапкершілігім (отбасындағы, Отан алдындағы)	1	07.11	
Азаматық және патриотизм				
6	Рәміздерім мақтанышым	1	21.11	
7	Менің жүрегім Отан деп соғады	1	05.12	
8	Өзге елде сұлтан болғанша ...	1	19.12	
Медиасауаттылық және қаржылай сауаттылық				
9	Фаламтор және мен	1	09.01	
10	Теңге және әлемдегі жетекші валюталар	1	23.01	
11	Отбасы экономикасы: кіріс және шығыс	1	06.02	
12	Қаржыны тиімді пайдалану	1	20.02	
Тіршілік қауіпсіздігі				
13	Қауіпсіздік қызметі	1	06.03	
14	Қауіпті және зиянды факторларды жіктеу	1	20.03	
15	Ғимараттағы қауіпсіздік ережелері	1	03.04	
16	Апатан құтқару жұмыстарын ұйымдастыру және жүргізу негіздері	1	17.04	
Экологиялық мәдениет				
17	Экологияның негізгі заңдары мен қагидалары Экологиялық мәдениет –жалпыадамзат мәдениетінің құрамдас бөлігі	1	08.05	
Барлығы				
17				

**«Жаһандық құзіреттер» курсынан
7 сыныпқа арналған
Күнтізбелік-тақырыптық жоспар**

№	Тақырыптар	Сағат саны	Мерзімі	Ескертулер
Парасаттылық және этика				
1	Адам бойындағы ең ізгі қасиет - парасат	1	05.09	
2	Әдептілік қағидалары	1	19.09	
3	Мектепте өзін ұстau тәртібі	1	03.10	
4	Сөйлесу әдептері	1	17.10	
5	Кемшіліктөрмен жұмыс істеу - кемелдікке апаратын жол	1	07.11	
Азаматық және патриотизм				
6	Ана тілдің құдіреті.	1	21.11	
7	Елім деп өткен ерлер	1	05.12	
8	Болашағымыз бірлікте	1	19.12	
Медиасауаттылық және қаржылай сауаттылық				
9	Шынайы өмірде және әлеуметтік желіде сөйлеу әдебі.	1	09.01	
10	ТЦифрлар әлемінде алаяқтардан қалай корғанамыз?	1	23.01	
11	Қор жинаудың маңызы	1	06.02	
Тіршілік қауіпсіздігі				
12	Жер сілкінісі кезіндегі қауіпсіздік	1	20.02	
13	Техниканы қолданудағы қауісіздік ережелері	1	06.03	
14	Дұрыс тамақтану ережелері	1	20.03	
15	Қауіп-қатерсіз есейеміз			
Экологиялық мәдениет				
16	Экологиялық апаттың турлери	1	17.04	
17	Экологиялық апат алдындағы елдер Менің елімнің апатты аймақтары	1	08.05	
	Барлығы	17		

**«Жаһандық құзіреттер» курсынан
8 сыныпқа арналған
Күнтізбелік-тақырыптық жоспар**

№	Тақырыптар	Сағат саны	Мерзімі	Ескертулер
Парассаттылық және этика				
1	Сүйіспеншілік өмір негізі	1	05.09	
2	Қоғам үшін еңбектену парызымыз	1	19.09	
3	Достықтағы адалдық	1	03.10	
4	Қазақ халқының дәстүріндегі ұрпақ тәрбиесінің ерекшелігі	1	17.10	
5	Есті кісілер қатарында болғыңыз келсе ...	1	07.11	
Азаматық және патриотизм				
6	Дінаралық татулық	1	21.11	
7	Көп ұлтты елдердегі қарым-қатынас мәдениеті	1	05.12	
8	Отанға адалдықты сақтау	1	19.12	
Медиасауаттылық және қаржылай сауаттылық				
9	Аккаунтқа бөтен компьютерден кіру қаупі	1	09.01	
10	Салық және оның түрлері	1	23.01	
11	Нарық және оның түрлері	1	06.02	
12	Ипотекалық несие –әлемдік	1	20.02	
Тіршілік қауіпсіздігі				
13	Өмір сұру ортасындағы адам организміне кері әсер ететін факторлар	1	06.03	
14	Әсері күшті улы заттар	1	20.03	
15	Алғашқы көмек көрсету негіздері	1	03.04	
Экологиялық мәдениет				
16	Табиғат –адамзатқа аманат	1	17.04	
17	Келешектегі Жердің құрылымы менің көзіммен Әлемдік қоршаған органды қорғау қорлары	1	08.05	
Барлығы				
17				